

16.11.2016

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelője nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 123. cikkének (2) bekezdése alapján

a belarusz helyzetről
(2016/2934(RSP))

Knut Fleckenstein, Andrejs Mamikins, Jens Nilsson, Zigmantas Balčytis, Vilija Blinkevičiūtė, Tanja Fajon, Doru-Claudian Frunzuliță, Karoline Graswander-Hainz, Anna Hedh, Miroslav Poche, Marlene Mizzi, Tibor Szanyi, Julie Ward, Elena Valenciano, Josef Weidenholzer, Miriam Dalli
az S&D képviselőcsoport nevében

**Az Európai Parlament állásfoglalása a belarusz helyzetről
(2016/2934(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Belaruszról szóló korábbi állásfoglalásaira és ajánlásaira,
  - tekintettel a 2016. szeptember 11-én tartott parlamenti választásokra, valamint a 2015. október 11-én tartott elnökválasztásra,
  - tekintettel a Belarusszal fenntartott kapcsolatokért felelős küldöttség elnökének a Belaruszban a közelmúltban tartott parlamenti választásokról szóló 2016. szeptember 13-i nyilatkozatára,
  - tekintettel az Európai Külügyi Szolgálat szóvivőjének a Belaruszban tartott parlamenti választásokról szóló 2016. szeptember 12-i nyilatkozatára,
  - tekintettel az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának (EBESZ/ODIHR), az EBESZ Parlamenti Közgyűlésének és az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének (PACE) a belarusz parlamenti választásokról szóló, 2016. szeptember 12-i előzetes nyilatkozatára,
  - tekintettel a Belaruszról szóló tanácsi következtetésekre, különösen a 170 belarusz személlyel és három vállalattal szembeni korlátozó intézkedéseket megszüntető, 2016. február 16-i következtetésekre,
  - tekintettel az Egyesült Államok külügyminisztériumi szóvivőjének a Belaruszban tartott parlamenti választásokról szóló 2016. szeptember 12-i nyilatkozatára,
  - tekintettel az EBESZ-nek a 2015. október 11-i belarusz elnökválasztásról szóló, 2016. január 28-i végleges jelentésére,
  - tekintettel a belarusz hatóságok számos arra vonatkozó nyilatkozatára, hogy az EBESZ/ODIHR 2015. évi belarusz elnökválasztást követő bizonyos ajánlásait a 2016. évi parlamenti választások előtt végrehajtják,
  - tekintettel arra, hogy a belarusz hatóságok 2015. augusztus 22-én hat politikai foglyot szabadon bocsátottak, valamint tekintettel Federica Mogherini, a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője és Johannes Hahn, a szomszédságpolitikáért és a csatlakozási tárgyalásokért felelős biztos ezt követően 2015. augusztus 22-én kiadott, az említett foglyok szabadon bocsátásáról szóló nyilatkozatára,
  - tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az EBESZ/ODIHR az Európa Tanács Velencei Bizottságával együtt a 2015. évi belarusz elnökválasztásokról szóló végleges jelentésében ajánlásokat dolgozott ki, amelyeket Belarusznak a 2016. évi parlamenti választások előtt kellett végrehajtania;

- B. mivel annak érdekében, hogy jobb kapcsolatokat építsenek ki a Nyugattal, a belarusz hatóságok lehetővé tették a demokratikus ellenzék pártjai számára, hogy könnyebben indulhassanak a 2016-os parlamenti választásokon, mint a korábbiakon, és a külföldi megfigyelők számára megkönnyítették a szavazatszámlláláshoz való hozzáférést;
- C. mivel az EBESZ/ODIHR által készített értékelés szerint a 2016-os parlamenti választások szervezése hatékony volt, azonban még mindig számos, régóta fennálló és módszeresen előforduló hiányosság tapasztalható, többek között a politikai jogok és az alapvető szabadságok jogi keret általi korlátozása; mivel a szavazatszámlláláskor és a szavazatok összesítésekor jelentős számú eljárási szabálytalanság és az átláthatóság hiánya volt tapasztalható;
- D. mivel a demokratikus ellenzék 20 év óta először lesz képviseltetve a belarusz parlamentben;
- E. mivel Belaruszban 1994 óta nem rendeztek az EBESZ/ODIHR nemzetközi normáinak megfelelő választási jogszabályok alapján szabad és tisztességes választásokat;
- F. mivel 2016 februárjában az EU jó szándéka jeleként megszüntette a belarusz hivatalnokok és jogi személyek ellen érvényben levő legtöbb korlátozó intézkedését, hogy ösztönözze az országot helyzetének javítására az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság terén; mivel a 2016-os választások előtt megállapítást nyert számos, egyes régóta húzódó kérdések kezelésére irányuló látható erőfeszítés, miközben továbbra is sok megválaszolatlan kérdés maradt a jogi és a választási eljárási kerettel kapcsolatban;
- G. mivel Belarusz két választási megfigyelő csoportja, az „Emberi jogi jogvédők a szabad választásokért” és „A választáshoz való jog – 2016” elítélte a legutóbbi választásokat, amiért azok számos alapvető nemzetközi követelménynek nem tettek eleget és nem tükrözték híven a belarusz polgárok szándékát;
- H. mivel a belarusz megfigyelő csoportok konkrét bizonyítékokat gyűjtöttek olyan, az egész országra kiterjedő komoly erőfeszítésekről, amelyek arra irányultak, hogy növeljék a választási részvétel arányát az ötnapos korai szavazás során (szeptember 6–10.) és a választás napján (szeptember 11.);
- I. mivel a Parlament Belarusszal fenntartott kapcsolatokért felelős küldöttsége 2015. június 18–19. között – 2002 óta először – látogatást tett Minszkben; mivel a Parlament jelenleg nem áll hivatalos kapcsolatban a belarusz parlamenttel;
- J. mivel Belarusz konstruktív szerepet töltött be az ukrajnai tűzszünetről szóló megállapodás előmozdításában;
- K. mivel a Krím félsziget orosz megszállása, majd Oroszország általi annektálása fokozta a belarusz társadalom attól való félelmét, hogy a hatalomváltás a belpolitikai helyzet destabilizálódásához vezethet;
- L. mivel Belarusz az egyetlen olyan ország Európában, amely még mindig alkalmazza a halálbüntetést; mivel 2016. október 4-én a belarusz legfelsőbb bíróság helybenhagyta a Sjarhej Vosztrikau elleni halálos ítéletet; mivel 2016-ban ez volt a negyedik megerősített halálos ítélet;

- M. mivel a véleménynyilvánítás és a tömegtájékoztatás szabadságának jelentős javulása, az egyszerű polgárok és ellenzéki aktivisták politikai jogainak azonos szintű tiszteletben tartása, valamint a jogállamiság és az alapvető jogok tiszteletben tartása előfeltétele az EU és Belarusz közötti kapcsolatok javulásának; mivel az Európai Unió továbbra is szilárdan elkötelezett az emberi jogok – többek között a véleménynyilvánítás és a tömegtájékoztatás szabadságának – Belaruszban történő védelme mellett;
- N. mivel a Belaruszban tapasztalható emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges ENSZ-előadó 2016. április 21-i jelentése szerint a Belarusz, az EU és az Egyesült Államok között észrevehetően erősödő kapcsolatok ellenére az emberi jogok megsértései továbbra sem szűntek meg és nem tapasztalhatók jelentős változások;
- O. mivel emberi jogi szervezetek felhívták a figyelmet arra, hogy új módszereket alkalmaznak az ellenzék zaklatására;
1. továbbra is mély aggodalommal tölti el, hogy a független nemzetközi megfigyelők hiányosságokat állapítottak meg a 2015. évi elnökválasztás és a 2016. évi parlamenti választások során; elismeri az előrelépésre irányuló kísérleteket, melyek még mindig nem elegendők; megjegyzi, hogy két ellenzéki képviselő lesz az újonnan megválasztott parlamentben; úgy véli ugyanakkor, hogy ezek inkább politikai jellegű kinevezések és nem a választási eredményeket tükrözik;
  2. felszólítja a belarusz hatóságokat a tágabb demokratizálódási folyamat részét képező, átfogó választási reform nemzetközi partnerekkel közösen történő kidolgozásának azonnali folytatására; kiemeli annak szükségességét, hogy az EBESZ/ODIHR ajánlásait kellő időben, még a 2018 márciusában megrendezendő helyhatósági választások előtt bevezessék; hangsúlyozza, hogy ez utóbbi kulcsfontosságú az EU és Belarusz közötti kapcsolatok kívánt mértékű előrehaladásához;
  3. ismét felszólítja a belarusz hatóságokat, hogy az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatával és a Belarusz által megerősített nemzetközi és regionális emberi jogi eszközökkel összhangban minden körülmények között biztosítsák a demokratikus elvek érvényesülését, valamint az emberi jogokat és az alapvető szabadságokat;
  4. felhívja a belarusz kormányt, hogy rehabilitálja a szabadon bocsátott politikai foglyokat és állítsa vissza polgári és politikai jogaikat;
  5. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Belaruszban 2000 óta nem jegyeztek be új politikai pártot; felhív az e területen érvényben levő korlátozások enyhítésére, és hangsúlyozza, hogy lehetővé kell tenni a politikai tevékenységek akadálytalan végzését;
  6. elvárja, hogy a hatóságok hagyjanak fel a független média politikai indíttatású zaklatásával; sürgeti a közigazgatási büntetőeljárás gyakorlatának leállítását és a közigazgatási törvénykönyv 22. cikke (9) bekezdése 2) pontja önkényes, az akkreditációval nem rendelkező, külföldi médiának dolgozó szabadúszó újságírókkal szembeni alkalmazásának beszüntetését, mivel az korlátozza a véleménynyilvánítás szabadságát, valamint az információk terjesztését;
  7. felszólítja a belarusz hatóságokat, hogy helyezték hatályon kívül a belarusz büntető törvénykönyv 193. cikkének (1) bekezdését, amely tiltja a be nem jegyzett nyilvános

egyesületek tevékenységeinek szervezését és az azokban való részvételt, mivel e rendelkezés ellentétes az egyesülés szabadságára vonatkozó nemzetközi normákkal, és a Belarusz által az EBESZ és az ENSZ keretében vállalt kötelezettségek megsértésének minősül;

8. sürgeti Belaruszt mint az egyetlen olyan európai országot, amely még mindig alkalmazza a halálbüntetést, hogy a halálbüntetés végleges eltörlése felé tett első lépésként csatlakozzon a halálbüntetés alkalmazására vonatkozó globális moratóriumhoz; emlékeztet arra, hogy a halálbüntetés embertelen és megalázó bánásmódnak számít, amelynek nincs bizonyított visszatartó hatása, és amely visszafordíthatatlanná teszi a bírói tévedések következményeit;
9. felszólítja a belarusz hatóságokat, hogy ismerjék el és terjesszék ki az ENSZ belarusz emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadójával való teljes körű együttműködést azáltal, hogy érdemi és konstruktív párbeszédet folytatnak vele, valamint hogy megkönnyítik az országba való látogatását;
10. felszólítja az Európai Külügyi Szolgálatot és a Bizottságot, hogy keressenek új módszereket a belarusz civil társadalmi szervezetek támogatására; e tekintetben hangsúlyozza, hogy támogatni kell minden független információforrást a belarusz társadalom számára, ideértve a külföldről történő, belarusz nyelvű műsorszórást;
11. tudomásul veszi a vízumkönnyítésről szóló tárgyalások 2014. januári megkezdését, amelyek célja az emberek közötti kapcsolatok javítása és a civil társadalom ösztönzése; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak és az EKSZ-nek meg kell tenni a szükséges lépéseket e folyamat felgyorsítására;
12. támogatja az Uniónak a belarusz kormánnyal szemben kritikát is megfogalmazó közeledésre vonatkozó politikáját, és kész hozzájárulni ahhoz a Parlament Belarusszal fenntartott kapcsolatokért felelős küldöttségén keresztül is; felhívja a Bizottságot, hogy szorosán kövesse figyelemmel a jogalkotási kezdeményezéseket és ellenőrizze azok végrehajtását az országban;
13. megismétli, hogy elkötelezetten tesz a belarusz nép javáért, támogatva annak demokráciapárti törekvéseit és kezdeményezéseit, hozzájárulva az ország stabil, demokratikus és virágzó jövőjének létrehozásához;
14. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Európai Külügyi Szolgálatnak, a Tanácsnak, a Bizottságnak és a tagállamoknak, az EBESZ/ODIHR-nek, az Európa Tanácsnak, valamint a belarusz hatóságoknak.